

54/23. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2023. március 30.

A Bíróság ítélete a C-34/21. sz. | Hauptpersonalrat der Lehrerinnen und Lehrer ügyben

Az iskolai közoktatás körébe tartozó tanórák videókonferencia útján történő élő közvetítése az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozik

Hessen tartomány oktatási és kulturális minisztere (Németország) két 2020-ban elfogadott jogi aktussal meghatározta az iskolai oktatásnak a Covid19-világjárvány alatt érvényes jogi és szervezeti keretét, amely többek között lehetővé tette azon tanulók számára, akik nem tudtak az osztályteremben személyesen jelen lenni, hogy élőben, videókonferencia útján vegyenek részt a tanórákon. A tanulók jogainak a személyesadat-védelemhez fűződő megóvása érdekében előírták, hogy a videókonferencia-szolgáltatáshoz való csatlakozás kizárólag maguk a tanulók, vagy azok kiskorúsága esetén a szülei hozzájárulásával engedélyezett. Ezzel szemben az érintett tanárok e szolgáltatásban való részvételéhez való hozzájárulásáról nem rendelkeztek.

A hesseni tartományi oktatási és kulturális minisztérium mellett működő tanári személyzeti főtanács keresetet indított az e kérdésekben illetékes minisztérium ellen arra hivatkozva, hogy a tanórák videókonferencia útján történő, a nemzeti szabályozásban előírt élő közvetítésének feltételeként nem írták elő az érintett tanárok hozzájárulását. E minisztérium úgy érvelt, hogy a személyes adatoknak a tanórák videókonferencia útján történő élő közvetítésével megvalósuló kezelése a nemzeti szabályozás hatálya alá tartozik, így arra az érintett tanárok hozzájárulása nélkül is sor kerülhet.

Az eljáró közigazgatási bíróság rámutatott, hogy Hessen tartomány jogalkotójának szándéka szerint azon nemzeti szabályozás, amelynek alapján a tanárok személyes adatainak kezelésére sor kerül, azon „pontosabban meghatározott szabályok” kategóriájába tartozik, amelyeket az általános adatvédelmi rendelet¹ 88. cikkének (1) bekezdése² értelmében a tagállamok a munkavállalók személyes adatainak a foglalkoztatással összefüggő kezelésével kapcsolatos jogok és szabadságok védelmének biztosítása érdekében megállapíthatnak. Mindazonáltal e

¹ A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (HL 2016. L 119., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 314., 72. o.; HL 2018. L 127., 2. o.; HL 2021. L 74., 35. o.; a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet).

² Az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének (1) bekezdése szerint, amely engedő rendelkezésnek minősül, a tagállamok jogszabályban vagy kollektív szerződésben pontosabban meghatározott szabályokat állapíthatnak meg annak érdekében, hogy biztosítsák a jogok és szabadságok védelmét a munkavállalók személyes adatainak a foglalkoztatással összefüggő kezelése tekintetében, különösen a munkaszerződés teljesítése, a munka irányítása, tervezése és szervezése céljából.

bíróságnak kétségei vannak e szabályozásnak az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének (2) bekezdésében³ előírt követelményekkel való összeegyeztethetőségét illetően. A fentiek alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz.

Ítéletében a Bíróság kimondja, hogy a nemzeti szabályozás nem minősülhet az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „pontosabban meghatározott szabálynak” abban az esetben, ha nem felel meg az említett cikk (2) bekezdésében előírt feltételeknek. Ezenkívül a Bíróság kifejti, hogy a munkavállalók jogai és szabadságai védelmének a személyes adataik foglalkoztatással összefüggő kezelése tekintetében való biztosítása érdekében hozott nemzeti rendelkezések alkalmazását mellőzni kell, amennyiben e rendelkezések nem tartják tiszteletben az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének (1) és (2) bekezdésében előírt feltételeket és korlátozásokat, kivéve ha az említett rendelkezések az általános adatvédelmi rendelet egy másik cikkében⁴ szereplő olyan adatkezelési jogalapot képeznek, amely megfelel az e rendeletben előírt követelményeknek.

A Bíróság álláspontja

Előjáróban a Bíróság úgy ítéli meg, hogy **a tanárok személyes adatainak – a közoktatás keretében általuk tartott tanórák videókonferencia útján történő élő közvetítésével összefüggő – kezelése az általános adatvédelmi rendelet tárgyi hatálya alá tartozik.** Ezt követően kifejti, hogy azon tanárok személyes adatainak ilyen kezelése, akik munkavállalóként vagy köztisztviselőként a közszolgálat körébe tartozó tevékenyget végeznek Hessen tartomány részére, az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének személyi hatálya alá tartozik, amely cikk a munkavállalók személyes adatainak foglalkoztatással összefüggő kezelésére vonatkozik.

Először is a Bíróság azt a kérdést vizsgálja, hogy az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „pontosabban meghatározott szabálynak” meg kell-e felelnie az e cikk (2) bekezdésében előírt feltételeknek. A Bíróság szerint a „pontosabban meghatározott” kifejezésnek az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének (1) bekezdésében való használatából kitűnik, hogy az e rendelkezésben szereplő szabályoknak a szabályozott területre jellemző és a fenti rendelet általános szabályaitól eltérő normatív tartalommal kell rendelkezniük. Az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének szövegéből az is kitűnik, hogy e cikk (2) bekezdése behatárolja azon tagállamok mérlegelési mozgásterét, amelyek a fenti cikk (1) bekezdése alapján „pontosabban meghatározott” szabályokat kívánják elfogadni. Így a Bíróság egyrészt megállapítja, hogy e szabályok nem szorítkozhatnak e rendelet azon rendelkezéseinek megisméltésére, amelyek a személyesadat-kezelés jogszerűségének feltételeit és ezen adatkezelés elveit írják elő,⁵ sem pedig arra, hogy e feltételekre és elvekre utalnak. E szabályoknak a munkavállalók személyes adatainak foglalkoztatással összefüggő kezelése tekintetében a munkavállalók jogainak és szabadságainak védelmére kell irányulniuk, valamint megfelelő és egyedi intézkedéseket kell tartalmazniuk az érintettek emberi méltóságának, jogos érdekeinek és alapvető jogainak védelme érdekében. Másrészt különös figyelmet kell fordítani az adatkezelés átláthatóságára, a személyes adatoknak a vállalatcsoporton vagy a közös gazdasági tevékenységet folytató vállalatcsoporton belüli továbbítására, továbbá a munkahely-ellenőrzési rendszerekre. Következésképpen ahhoz, hogy valamely jogszabály az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „pontosabban meghatározott szabálynak” minősüljön, meg kell felelnie az e cikk (2) bekezdésében előírt feltételeknek.

Másodsor a Bíróság pontosítja, hogy milyen következtetéseket kell levonni a szóban forgó nemzeti rendelkezéseknek az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének (1) és (2) bekezdésében előírt feltételekkel és korlátozásokkal való összeegyeztethetlenségének megállapításából.

Így a Bíróság emlékeztet arra, hogy a nemzeti jog értelmezésére kizárólagos hatáskörrel rendelkező, kérdést

³ Az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy e szabályok olyan megfelelő és egyedi intézkedéseket foglalnak magukban, amelyek alkalmasak az érintett emberi méltóságának, jogos érdekeinek és alapvető jogainak megővésére, különösen az adatkezelés átláthatósága, az adattovábbítás, valamint a munkahelyi ellenőrzési rendszerek tekintetében.

⁴ Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (3) bekezdése.

⁵ Az általános adatvédelmi rendelet 6. és 5. cikkében meghatározottak szerint.

előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy a szóban forgó nemzeti rendelkezések tiszteletben tartják-e az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkében előírt feltételeket és korlátozásokat. A Bíróság ugyanakkor rámutat arra, hogy e nemzeti rendelkezések, amelyek a munkavállalók személyes adatainak kezelését attól a feltételtől teszik függővé, hogy ezen adatkezelés a munkaszerződés teljesítéséhez kapcsolódó bizonyos célokból szükséges legyen, látszólag megismélik az adatkezelés jogszerűségének az általános adatvédelmi rendeletben⁶ már kimondott általános feltételét, anélkül hogy az e rendelet 88. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, pontosabban meghatározott újabb szabályt állapítanának meg. Abban az esetben, ha a kérdést előterjesztő bíróság arra a megállapításra jut, hogy e nemzeti rendelkezések nem tartják tiszteletben az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkében előírt feltételeket és korlátozásokat, főszabály szerint az a feladata, hogy mellőzze azok alkalmazását. Az uniós jog elsőbbségének elve alapján ugyanis az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkében előírt feltételeket és korlátozásokat tiszteletben tartó, pontosabban meghatározott szabályok hiányában a személyes adatoknak az akár a magánszférában, akár a közszférában történő foglalkoztatással összefüggő kezelése közvetlenül a fenti rendelet rendelkezéseinek hatálya alá tartozik.

E tekintetben a Bíróság megjegyzi, hogy az olyan személyesadat-kezelésre, mint amelyről az alapügyben szó van, alkalmazhatók az általános adatvédelmi rendelet más rendelkezései,⁷ amelyek értelmében a személyes adatok kezelése jogszerű, ha az az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez, illetve közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges. E két jogszerűségi eset tekintetében az általános adatvédelmi rendelet⁸ egyrészt kimondja, hogy az adatkezelésnek az uniós jogon vagy az adatkezelőre vonatkozó tagállami jogon kell alapulnia, másrészt pedig hozzáteszi, hogy az adatkezelés célját e jogalapra hivatkozással kell meghatározni, illetve annak szükségesnek kell lennie valamely közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához.

Következésképpen, **amikor a kérdést előterjesztő bíróság arra a megállapításra jut, hogy a személyes adatok foglalkoztatással összefüggő kezelésére vonatkozó nemzeti rendelkezések nem tartják tiszteletben az általános adatvédelmi rendelet 88. cikkének (1) és (2) bekezdésében előírt feltételeket és korlátozásokat, azt is meg kell vizsgálnia, hogy az említett rendelkezések az általános adatvédelmi rendelet egy másik cikkében szereplő olyan adatkezelési jogalaprak⁹ minősülnek-e, amely megfelel a fenti rendeletben előírt követelményeknek.** Amennyiben igen, e nemzeti rendelkezések alkalmazását nem szabad mellőzni.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

⁶ Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének b) pontja.

⁷ Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének c) és e) pontja.

⁸ Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (3) bekezdése.

⁹ E jogalapról az általános adatvédelmi rendelet (45) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (3) bekezdése rendelkezik.